

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»

Кафедра теорії та методики практичної психології

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до практичних занять та самостійної роботи здобувачів
вищої освіти за другим (магістерським) рівнем
ОПП: Психологія (053 «Психологія») з дисципліни
ВБ2. ВС.01.01 «ГЕНДЕРНА ПСИХОЛОГІЯ»

Укладач:
доцент кафедри теорії
та методики практичної психології
Поспелова І.Д.

Одеса – 2020

УДК 316.614:369(477) М54

Рекомендовано до друку за рішенням вченої ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (Протокол №10 від 25.03.2021 р.)

Рецензенти:

Гузенко В. А. - канд.психол.наук, доцент кафедри соціальної роботи та кадрового менеджменту Одеського національного політехнічного університету

Коваль К.І. – викладач кафедри теорії та методики практичної психології ДЗ «Університет Ушинського»

Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем ОПП: психологія (053 «Психологія») з дисципліни «Гендерна психологія» / І.Д.Поспелова. – Одеса: «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2020. – 20 с.

Методичні рекомендації містять вказівки щодо підготовки до практичних занять та виконання завдань самостійної роботи дисципліни відповідно програмі. Складено з урахуванням робочої програми вивчення дисципліни, методичних розроблень інших вузів, а також матеріалів літературних джерел, наведених у рекомендованій літературі.

Методичні рекомендації можуть бути використані при організації практичних занять та самостійної роботи здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем ОПП: психологія (053 «Психологія») з дисципліни ВБ 2. ВС.01.01 «Гендерна психологія».

©Університет Ушинського, 2020 р.

© Поспелова І. Д., 2020 р.

ЗМІСТ

Передмова.	4
Структура навчальної дисципліни.....	5
Теми практичних занять.....	8
Теми лабораторних занять.....	9
Самостійна робота.....	9
Модульні завдання для виконання.....	12
Індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ)	14
Матеріали для самопідготовки.....	15
Методи навчання.....	17
Методичне забезпечення.....	17
Рекомендована література.....	18
Інформаційні ресурси.....	20

1. Передмова.

Мета навчальної дисципліни полягає в ознайомленні студентів з теоретичними та практичними дослідженнями в галузі гендерної психології, застосування отриманих знань в практиці роботи психолога з проблем гендерної ідентифікації в нормі і при розладах.

Передумови для вивчення дисципліни. Навчальна дисципліна «Гендерна психологія» вивчається на основі теоретичних знань і практичних умінь, що студенти засвоїли із передбачених програмою базових курсів «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Психологія розвитку особистості», «Психофізіологія».

Очікувані результати навчання: Унаслідок вивчення навчальної дисципліни студенти мають

Знати:

- Ознаки та особливості гендерно-психологічних явищ та процесів;
- Види, характеристику та методи дослідження гендерної ідентичності;
- Теорії та концепції гендерного розвитку особистості;
- Психологічні особливості, види і типи порушень гендерного розвитку;
- Типи гендерної ідентифікації та особливості їх формування.

Уміти:

- оцінювати стан гендерного розвитку особистості;
- визначати найбільш ефективні засоби формування нормальної гендерної ідентичності;
- діагностувати особливості міжособистісних гендерних стосунків в діаді та групі.
- проводити соціально-психологічні тренінги з проблем гендерної ідентифікації.

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій і методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, здатність свідомої

саморегуляції в умовах впливу медіасередовища.

Загальні компетентності(ЗК):

- ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК-2. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях професійної діяльності.
- ЗК-8. Здатність до креативного генерування та реалізації нових ідей

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

- ФК-2. Вміння самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел
- ФК-5. Здатність самостійно планувати, організувати та здійснювати психологічне дослідження

Міждисциплінарні зв'язки: «Філософія», «Загальна психологія», «Вступ до фаху», «Вікова психологія», «Психологія розвитку особистості», «Психофізіологія».

2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	л.	п.	Лб.	с.р.	інд	усього	л.	п.	Лб.	с.р.	інд
1	2	3	4	5	6	7	2	3	4	5	6	7
МОДУЛЬ 1. Гендерна психологія: актуальність проблеми.												
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади гендерної психології												
Тема 1. Предмет і завдання гендерної психології.		1			4			1			6	
Тема 2. Історія формування гендерно-психологічних ідей.		1	1		4			1			6	
Тема 3. Специфіка взаємозв'язку гендерної психології з іншими науками.		1	1		4						6	

Змістовий модуль 2. Психологія гендерних відмінностей

Тема 4. Антропометричні і фізіологічні характеристики чоловіків і жінок		1			4			1			6	
Тема 5. Соціальні чинники відмінностей чоловіків і жінок		1	1		4						6	
Тема 6. Взаємозв'язок явищ статевої та гендерної диференціації		1	1		4			1	2		6	
Тема 7. Особливості процесу формування гендерної ідентичності особистості		1	1		4			1	2		6	

Змістовий модуль 3. Вплив гендерних стереотипів на процес розвитку особистості

Тема 8. Поняття гендерних стереотипів та їх різноманіття		1	1		4				2		6	
Тема 9. Від'ємні ефекти гендерних стереотипів		1	1		4						6	
Тема 10. Класи і види гендерних відносин особистості		1	1		6						8	
ІНДЗ						10						10
Разом за модулем 1	70	10	8	-	42	10	88	10	6		62	10

МОДУЛЬ 2. Прикладні аспекти досліджень гендеру та особливостей психосексуальних відносин

Змістовий модуль 4. Віковий аспект гендерної психології

Тема 11. Психологічні особливості гендерного виховання дітей дошкільного віку		1	0,5	6							6	
Тема 12. Психологічні особливості гендерного виховання дітей молодшого шкільного віку		1	0,5	6							6	
Тема 13. Психологічні особливості виховання дітей підліткового віку		1	0,5	6							6	
Тема 14. Психологічні особливості гендерного виховання дітей юнацького віку		1	0,5	6							6	
ІНДЗ						20						20
Разом за модулем 2		56	10	2		24	20	44			24	20

МОДУЛЬ 3. Психологія формування гендеру та психосексуальних відносин

Змістовий модуль 5. Формування маскуліності та феміності особистості

Тема 15. Психологія формування маскуліності та феміності особистості				2							4	
Тема 16. Психологія соціалізації дитини, формування її досвіду та емоційно-афективних особливостей самосвідомості й мотивів її поведінки.				2							4	
Тема 17. Психологія впливу на гендерну соціалізацію особистості та формування гендерних атитюдів відношення до своєї й протилежної статі				2							4	
Тема 18. Психологія впливу на формування особливостей гендерної ідентичності й ступеню усвідомлення особистістю особистісних гендерних стереотипів				1							4	
Тема 19. Психологія				1							4	

формування гендерних відносин												
Тема 20. Психологічні особливості тренінгів з проблеми гендеру і стосунків між статями				2							8	
ІНДЗ												20
Разом за модулем 3	54			10	24	20	48				28	20
Усього:	180	20	10	10	90	50	180	10	6	-	114	50

3. Темі практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
	МОДУЛЬ 1. Гендерна психологія: актуальність проблеми.		
	ЗМ 1. Теоретико-методологічні засади гендерної психології	2	4
1	Предмет і завдання гендерної психології.		2
2	Історія формування гендерно-психологічних ідей.	1	2
3	Специфіка взаємозв'язку гендерної психології з іншими науками.	1	
	ЗМ 2. Психологія гендерних відмінностей	3	
4	Антропометричні і фізіологічні характеристики чоловіків і жінок		
5	Соціальні чинники відмінностей чоловіків і жінок	1	
6	Взаємозв'язок явищ статевої та гендерної диференціації	1	
7	Особливості процесу формування гендерної ідентичності особистості	1	
	ЗМ 3. Вплив гендерних стереотипів на процес розвитку особистості	3	2
8	Поняття гендерних стереотипів та їх різноманіття	1	2
9	Від'ємні ефекти гендерних стереотипів	1	
10	Класи і види гендерних відносин особистості	1	
	Усього годин за 1 модуль	8	6
	МОДУЛЬ 2. Прикладні аспекти досліджень гендеру та особливостей психосексуальних відносин		
11	Психологічні особливості гендерного виховання дітей дошкільного віку	0,5	
12	Психологічні особливості гендерного виховання дітей	0,5	

	молодшого шкільного віку		
13	Психологічні особливості виховання дітей підліткового віку	0,5	
14	Психологічні особливості гендерного виховання дітей юнацького віку	0,5	
	Усього годин за 2 модуль	2	-

4. Теми лабораторних занять

№	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
	Модуль 3. Психологія формування гендеру та психосексуальних відносин	10	-
15	Психологія формування маскуліності та феміності особистості та конформності по відношенню до гендерних норм поведінки.	2	-
16	Психологія соціалізації дитини, формування її досвіду та емоційно-афективних особливостей самосвідомості й мотивів її поведінки.	2	-
17	Психологія впливу на гендерну соціалізацію особистості та формування гендерних атитюдів відношення до своєї й протилежної статі	2	-
18	Психологія впливу на формування особливостей гендерної ідентичності й ступеню усвідомлення особистістю особистісних гендерних стереотипів	1	-
19	Психологія формування гендерних відносин	1	-
20	Психологічні особливості тренінгів з проблеми гендеру і стосунків між статями	2	-
	Усього годин за 3 модуль	10	

5. Самостійна робота

Самостійна робота має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які здобувачі отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці (аналітичні, творчі роботи, у т. ч. підготовка конспектів, міні-доповідей, рефератів, есе тощо).

Загальні рекомендації до організації самостійної роботи студентів

Самостійна робота є невід'ємною складовою вивчення навчальної дисципліни. Вона здійснюється за такими напрямками:

- підготовка теоретичних питань до семінарських занять;
- виконання практичних завдань;

- конспектування першоджерел;
- підготовка рефератів;
- виконання індивідуальних (професійно-орієнтованих) завдань;
- підготовка до підсумкових модульних робіт;
- підготовка до екзаменів або заліків.

Підготовка теоретичних питань до семінарських занять передбачає опрацювання теми за питаннями семінарського заняття. Ці питання могли як розглядати під час лекції, так і повністю виноситися на самостійне опрацювання.

Алгоритм підготовки.

- Визначте питання для підготовки (мають бути розглянуті усі питання, вказані у плані семінарського заняття).
- Візьміть у бібліотеці університету (читальному залі або на кафедрі) джерела, зазначені у списку основної літератури. При підборі літератури Ви можете користуватися бібліотечними каталогами (алфавітним, предметним або систематичним).
- Визначте розділи (теми або параграфи), у яких розкрито питання семінарського заняття.
- Прочитайте ці розділи.
- Складіть план (простий або складний) відповіді на кожне питання.
- Визначте основні поняття, які Ви повинні засвоїти.
- Проаналізуйте, як опрацьований матеріал пов'язаний з іншими питаннями теми.
- Для кращого засвоєння та запам'ятовування матеріалу складіть короткий конспект, схеми, таблиці або графіки по прочитаному матеріалу.
- Визначте проблеми в опрацьованому матеріалі, які Ви недостатньо зрозуміли. З цими питаннями Ви можете звернутися на консультації до викладача.

– Перевірте, як Ви засвоїли опрацьоване питання. Ви можете це зробити, відповівши на тестові питання до теми або розв'язавши практичні завдання. Підготовка рефератів передбачає глибокий та детальний аналіз проблеми, винесеної у темі реферату.

Алгоритм підготовки.

- Ознайомтеся з вимогами до реферату.
- Оберіть тему реферату.
- Підберіть літературу, у якій розкривається тема реферату. При підборі літератури Ви можете користуватися бібліотечними каталогами (алфавітним, предметним або систематичним).
- Складіть план реферату.
- Опрацюйте літературні джерела, користуючись порадами до конспектування першоджерел.
- Систематизуйте опрацьований матеріал відповідно до плану реферату.
- Дайте власний критичний аналіз та оцінку висвітленої проблеми.
- Оформіть реферат відповідно до вимог.
- Здайте реферат викладачу у зазначений термін.
- Підготовка до підсумкових модульних робіт (ПМР), заліків та екзаменів має на меті узагальнення та систематизацію знань з окремого модуля або дисципліни у цілому.

Алгоритм виконання

- Ознайомтеся з переліком питань та завдань до ПМР, заліку або екзамену.
- Підберіть підручники, інструктивно-методичні матеріали або іншу довідкову літературу, необхідну для підготовки (її перелік Ви можете знайти в інструктивно-методичних матеріалах до модуля або курсу).
- Перегляньте зміст кожного питання, користуючись власними конспектами або підручниками.
- Визначте рівень знань з кожного питання.

- Визначте питання, які потребують ретельнішої підготовки (опрацювання додаткової літератури, складання конспектів, схем, розв'язання окремих типів задач тощо). З цією метою зверніться до алгоритму підготовки теоретичних питань до семінарських занять та виконання практичних завдань до лабораторних занять.
- Для самоперевірки перекажіть теоретичні питання або вирішіть практичне завдання.

6. Модульні завдання для виконання

Здобувачам пропонується написати есе (обсягом 1-2 аркуші).

№ з/п	Назва теми	Кількість годин		Форма контролю
		Денна	Заочна	
	МОДУЛЬ 1. Гендерна психологія: актуальність проблеми.	42	62	<i>Усне поточне опитування КМР</i>
	ЗМ 1. Теоретико-методологічні засади гендерної психології	12	18	
1	Предмет і завдання гендерної психології.	4	6	
2	Історія формування гендерно-психологічних ідей.	4	6	
3	Специфіка взаємозв'язку гендерної психології з іншими науками.	4	6	
	ЗМ 2. Психологія гендерних відмінностей	16	24	<i>Усне поточне опитування КМР</i>
4	Антропометричні і фізіологічні характеристики чоловіків і жінок	4	6	
5	Соціальні чинники відмінностей чоловіків і жінок	4	6	
6	Взаємозв'язок явищ статевої та гендерної диференціації	4	6	
7	Особливості процесу формування гендерної ідентичності особистості	4	6	<i>Усне поточне опитування КМР</i>
	ЗМ 3. Вплив гендерних стереотипів на процес розвитку особистості	14	20	
8	Поняття гендерних стереотипів та їх різноманіття	4	6	
9	Від'ємні ефекти гендерних стереотипів	4	6	
10	Класи і види гендерних відносин особистості	6	8	

	Усього годин за 1 модуль	42	62	
	МОДУЛЬ 2. Прикладні аспекти досліджень гендеру та особливостей психосексуальних відносин	24	24	<i>Усне поточне опитування КМР</i>
11	Психологічні особливості гендерного виховання дітей дошкільного віку	6	6	
12	Психологічні особливості гендерного виховання дітей молодшого шкільного віку	6	6	
13	Психологічні особливості виховання дітей підліткового віку	6	6	
14	Психологічні особливості гендерного виховання дітей юнацького віку	6	6	
	Усього годин за 2 модуль	24	24	
	Модуль 3. Психологія формування гендеру та психосексуальних відносин	24	28	<i>Усне поточне опитування КМР</i>
15	За допомогою опитувальника орієнтації особистості на гендерні ролі (адаптація BSRI (С. Бем) М.В. Буракової) визначення рівня вираженості маскулітних та фемінних характеристик особистості й ступінь конформності по відношенню до гендерних норм поведінки.	4	4	
16	За допомогою методики «статевовікової ідентифікації» Н.Л. Білопольської дослідити стан соціальної ситуації розвитку дитини, її попит і інші суттєві фактори життєдіяльності. Виявлення прихованих емоційно-афективних комплексів дитини, деяких особливостей самосвідомості й мотивів її поведінки.	4	4	
17	За допомогою методики «малюнок чоловіка і жінки» (Н.М. Романова) виявити специфіку психологічного й соціального попиту щодо гендерної соціалізації особистості, що актуалізовані у символічній формі. Дати характеристику блоку гендерних атитюдів відношення до своєї й протилежної статі	4	4	
18	Виявлення особливостей гендерної ідентичності й ступеню усвідомлення особистістю особистісних гендерних	4	4	

	стереотипів за допомогою методик опитувальників «Хто я?», «Я – жінка (чоловік)» (М. Кун, Т. Макпартленд)		
19	Дослідження гендерних відносин методом Шкала макіавеалізму Р. Кристі и Ф. Гейза (1970)	4	4
20	Психологічні особливості тренінгів з проблеми гендеру і стосунків між статями (розробка тренінгу)	4	8
	Усього годин за 3 модуль	24	28
	Усього	90	114

7. Індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ)

№ з/п	Завдання	Кількість годин	
		Денна	Заочна
	МОДУЛЬ 1. Гендерна психологія: актуальність проблеми.	10	10
1	Аналіз авторефератів дисертацій українських авторів з гендерної проблематики за останні 5 років.	4	4
2	Відповідь на тести до тем 1-10	6	6
	МОДУЛЬ 2. Прикладні аспекти досліджень гендеру та особливостей психосексуальних відносин	20	20
3	Проведення досліджень гендеру та особливостей психосексуальних відносин дітей різного віку.	10	10
4	Відповідь на тести до тем 11-14	10	10
	Модуль 3. Психологія формування гендеру та психосексуальних відносин	20	20
5	Розробка тренінгу з проблеми гендеру і стосунків між статями для особистостей різного віку	16	16
6	Апробація тренінгу з проблеми гендеру і стосунків між статями для особистостей різного віку	4	4
	Разом	50	50

8. Матеріали для самопідготовки

МОДУЛЬ 1. Гендерна психологія: актуальність проблеми.

Мета: формування в студентів розуміння гендеру як соціокультурного конструкту, ознайомлення з базовими категоріями гендерної теорії та законодавчим підґрунтям, сприяння усвідомленню міждисциплінарності

гендерних досліджень та впливу гендерного фактору на всі сфери суспільного життя.

ЗМ 1. Теоретико-методологічні засади гендерної психології

Зміст: Предмет і завдання гендерної психології. Історія формування гендерно-психологічних ідей. Специфіка взаємозв'язку гендерної психології з іншими науками. Основи гендерної теорії, базові поняття. Час і причини появи поняття «гендер». Розвиток гендерних досліджень, їх обумовленість соціокультурними умовами. Три основні теорії гендеру: теорія соціального конструювання гендеру; гендер як стратифікаційна категорія; гендер як культурна метафора. Міждисциплінарність гендерних досліджень. Зв'язок гендерної демократії і сталого розвитку суспільства. Українська держава на шляху до гендерної рівності. Відстеження впливу гендеру на різні сфери суспільного життя.

ЗМ 2. Психологія гендерних відмінностей

Антропометричні і фізіологічні характеристики чоловіків і жінок. Соціальні чинники відмінностей чоловіків і жінок. Взаємозв'язок явищ статевої та гендерної диференціації. Особливості процесу формування гендерної ідентичності особистості

ЗМ 3. Вплив гендерних стереотипів на процес розвитку особистості

Поняття гендерних стереотипів та їх різноманіття. Від'ємні ефекти гендерних стереотипів. Класи і види гендерних відносин особистості. Групи гендерних стереотипів: стереотипи маскуліності-фемінності; стереотипи, пов'язані із відмінностями у змісті праці; уявлення про розподіл сімейних і професійних ролей між чоловіками і жінками; стереотипи щодо зовнішності та вимог до неї. Позитивний і негативний зміст гендерних стереотипів. Негативні тенденції, спричинені побутуванням гендерних стереотипів (різниця у розмірі заробітної плати чоловіків і жінок, дискримінація за ознакою статі, дисбаланс представництва статей у різних сферах суспільного життя, відсутність альтернативних моделей поведінки жінок і чоловіків), що посилюють напругу і перешкоджають самореалізації представників обох

статей.

МОДУЛЬ 2. Прикладні аспекти досліджень гендеру та особливостей психосексуальних відносин

Мета: Формування вмінь та навичок досліджень гендеру та особливостей психосексуальних відносин. Врахування гендерного підходу у роботі психолога. Врахування гендерного підходу в роботі з учнями, батьками, педагогічним колективом.

Зміст: Психологічні особливості гендерного виховання дітей дошкільного віку. Психологічні особливості гендерного виховання дітей молодшого шкільного віку. Психологічні особливості виховання дітей підліткового віку. Психологічні особливості гендерного виховання дітей юнацького віку

МОДУЛЬ 3. Психологія формування гендеру та психосексуальних відносин

Мета: Вироблення практичних рекомендації щодо імплементації гендерного підходу у професійну діяльність психолога, його застосування у навчально-виховному процесі загальноосвітніх навчальних закладів.

Зміст: Психологія формування маскуліності та феміності особистості та конформності по відношенню до гендерних норм поведінки. Психологія соціалізації дитини, формування її досвіду та емоційно-афективних особливостей самосвідомості й мотивів її поведінки. Психологія впливу на гендерну соціалізацію особистості та формування гендерних атитюдів відношення до своєї й протилежної статі. Психологія впливу на формування особливостей гендерної ідентичності й ступеню усвідомлення особистістю особистісних гендерних стереотипів. Психологія формування гендерних відносин. Психологічні особливості тренінгів з проблеми гендеру і стосунків між статями.

9. Методи навчання

Лекції із застосуванням презентацій, лекції-діалоги, дебати, дискусії,

круглі столи, рольові і ділові ігри, кейс-стаді, вправи.

10. Форми поточного і підсумкового контролю

1. Всі виконані роботи (в форматі .doc, .pdf) необхідно розмістити у папках з назвами: Прізвище_практичні заняття; Прізвище_самостійна робота; Прізвище_індивідуальна робота. Сформовані папки розміщати за адресою: <https://teams.microsoft.com/l/channel/19%3a9613610a40ab44e98c6cf4c27708679f%40thread.tacv2/%25D0%259E%25D0%25B1%25D1%2589%25D0%25B8%25D0%25B9?groupId=3b54a94b-5151-47cd-b22c-c9d3bc64caf6&tenantId=cd0dd34a-261d-4532-b2c8-6502f16a18dc>
2. Паперовий варіант виконаних робіт зберегти та здати лаборанту кафедри теорія та методика практичної психології після завершення карантину.
3. Модульна контрольна робота буде проводитися після завершення карантину в означений час на комп'ютері.
4. Підсумкова оцінка за дисципліну буде розраховуватися як сума накопичених балів за виконання всіх передбачених видів робіт.

Поточний контроль (самостійна робота)			Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
Модулі	Бали	Разом	0–20	0–100
Модуль 1	0–30	0–80		
Модуль 2	0–30			
Модуль 3	0–20			

Шкала оцінювання за всіма видами контролю:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оці нка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсowego проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма з гендерної психології.
2. Методичні матеріали, розміщені за посиланням
<https://teams.microsoft.com/l/channel/19%3a9613610a40ab44e98c6cf4c27708679f%40thread.tacv2/%25D0%259E%25D0%25B1%25D1%2589%25D0%25B8%25D0%25B9?groupId=3b54a94b-5151-47cd-b22c-c9d3bc64caf6&tenantId=cd0dd34a-261d-4532-b2c8-6502f16a18dc>

12. Рекомендована література

Базова

1. Белополюская Н. Л. Половозрастная идентификация. Методика

исследования детского самосознания. Руководство. 3-е изд., испр. М.: КогитоЦентр, 2002.

2. Бендас Т. В. Гендерная психология: учеб. пособие. СПб. : Питер, 2006.

3. Вассерман Л. И., Горьковая И. А., Ромицина Е. Е. Тест «Подростки о родителях». М.; СПб.: Фолиум, 1995.

4. Малкина-Пых И. Г. Гендерная терапия. М., 2006.

5. Практикум по гендерной психологии /Под ред. И.С.Клециной.-СПб.: Питер, 2003.-479с.

Допоміжна:

1. Берн Ш. Гендерная психология.- СПб: прайм - Еврознак, 2001.- 320с.

3. Введение в гендерные исследования: Учебное пособие / Под ред. И.В.Костиковой. - М.: Изд-во МГУ, 2005.-255с.

4. Вихователю про психологію та педагогіку сексуального розвитку дитини:

Наук.-метод. Збірник.-К.: Інститут змісту і методів навчання, 1996.

5. Гендерний розвиток у суспільстві: Конспект лекцій/ Відп.ред. К.М.Левківський.-2-е вид.-К.: Фоліант, 2005.-351с.

6. Говорун Т., Кікінежді О. Стать та сексуальність: психологічний ракурс.

Навчальний посібник. - Тернопіль: Навчальна книга – Богдан,1999.- 384 с.

7. Говорун Т.В., Кікінежді О.М. Гендерна психологія. Навчальний посібник. -

Київ: Видавничий центр “Академія”, 2004.- 308с.

8. Ильин Е. П. Дифференциальная психофизиология мужчины и женщины /

Е. П. Ильин. – СПб. : Питер, 2002. – 544 с.

9. Ильин Е. П. Пол и гендер / Е. П. Ильин. – СПб. : Питер, 2010. – 688с.
10. Козлов В. В. Гендерная психология. Учебник для вузов / В. В. Козлов, Н. А. Шухова/ – СПб. : Речь, 2010. – 270с.
11. Козлов В.В., Шухова Н.А. Гендерная психология. – СПб.: Речь, 2010.- 270с.
12. Кравець В. Гендерна педагогіка. – Тернопіль: Джура, 2003.-416с.
13. Кравець В.П. Історія гендерної педагогіки.- Тернопіль: Джура, 2005.-440с.
14. Петренко О. Б. Гендерна психологія. Практикум / О. Б. Петренко. – Рівне : РДГУ, видавець Олег Зень, 2012. – 127 с.

13. Інформаційні ресурси :

1. <https://www.facebook.com/groups/529200084314183/>
2. <http://elib.bsu.by/bitstream/123456789/105002/1/Bespanskaja2.pdf>